

Samenvatting

Het college besluit aan de gemeenteraad voor te stellen om de investeringen voor toepassing van het Programma van Eisen Frisse Scholen, voor Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) en voor renovatie in schoolgebouwen, voor rekening van de gemeente te nemen. Als voorwaarde wordt gesteld dat schoolbesturen een financiële bijdrage zullen doen vanuit hun besparingen op de exploitatie van hun schoolgebouwen als gevolg van de gemeentelijke investeringen in het verduurzamen van de schoolgebouwen (lagere energiekosten).

Beslispunten

1. De gemeenteraad voorstellen om in afwijking van de Verordening Voorzieningen OHV Maastricht 2017, de investeringen bij de realisering van Bijna Energie Neutrale Gebouwen (vooruitlopend op wetgeving per 2021) en bij de renovatie van schoolgebouwen voor rekening van de gemeente te nemen (principebesluit), onder de voorwaarde dat schoolbesturen een bijdrage leveren in deze investeringen vanuit hun besparingen in de exploitatie als gevolg van de gemeentelijke investeringen in het verduurzamen van schoolgebouwen;
2. De gemeenteraad voorstellen de investeringen voor het Programma van Eisen Frisse Scholen voor rekening van de gemeente te nemen (principebesluit) ondanks het feit dat dit geen wettelijke verplichting is doch slechts een handreiking/advies;
3. De gemeenteraad voorstellen, na uitdrukkelijk akkoord op beslispunten 1 en 2, het restant investeringsbudget voor IKC De Heeg ad € 3 miljoen, aangevuld met de extra investeringen voor BENG en frisse scholen ad € 871.500 beschikbaar te stellen ter uitvoering van IKC De Heeg (Ziezo). De hierdoor mogelijke tekorten voor de resterende onderdelen van het IHP worden meegenomen in de actualisatie van het IHP;
4. De gemeenteraad voorstellen om toepassing Frisse scholen en BENG mee te nemen bij de eerstvolgende wijziging van de Verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting Maastricht;
5. De gemeenteraad voorstellen om alle investeringen voor BENG en Frisse scholen samen met de bijdragen van de schoolbesturen mee te nemen in de totale actualisatie van het IHP bij de kaderbrief 2019. Samen met deze actualisatie zullen alle investeringen integraal afgewogen/heroverwogen c.q. geprioriteerd worden.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 22 januari 2019:

Conform.

1. Aanleiding

Op 12 december 2017 heeft het college besloten om het Programma onderwijshuisvesting 2018 (de goed te keuren aanvragen) voor het primair en voortgezet onderwijs in Maastricht voorlopig vast te stellen en:

- a. De gemeenteraad voor te stellen om in afwijking van de verordening onderwijshuisvesting de investeringen noodzakelijk voor realiseren van het Programma van eisen Frisse Scholen en het BENG-principe bij de uitbreiding van het Integraal Kindcentrum JF Kennedy, nieuwbouw IKC De Heeg en aanpassingen St. Pieter voor rekening van de gemeente te nemen
- b. Met de schoolbesturen in overleg te treden over een financiële bijdrage van de schoolbesturen in de investeringen van de gemeente
- c. Met de schoolbesturen te overleggen hoe bij vervangende nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen kan worden omgegaan met de bekostiging door gemeente en schoolbesturen, op basis van de landelijke discussie over de verdeling van verantwoordelijkheden.

Het bestuurlijk overleg met de schoolbesturen op 13 december 2017 heeft ertoe geleid dat schoolbesturen (Mosalira en komLeren) en de gemeente gezamenlijk een onderzoeksopdracht hebben verstrekt aan een extern bureau. Daarbij is onderzocht welke invloed de toepassing van Frisse Scholen en BENG heeft op de materiële instandhouding van de scholen. Voor IKC De Heeg is overeenstemming met het schoolbestuur over hun eigen bijdrage in de verduurzaming van het Kindcentrum.

2. Context

Vanaf de decentralisatie van de onderwijshuisvesting naar de gemeenten per 1 januari 1997 zijn er successievelijk een aantal specifieke wijzigingen in de regelgeving doorgevoerd en hebben er veranderingen in de markt plaatsgevonden, die van invloed zijn op de wijze waarop gemeenten omgaan met verzoeken van schoolbesturen en investeringen die noodzakelijk zijn bij (vervangende) nieuwbouw of uitbreiding van schoolgebouwen. Zoals het intern aanpassen van schoolgebouwen aan de onderwijskundige visie van de scholen, toepassen van het Programma van Eisen Frisse Scholen, de invoering van de wettelijke eisen BENG (Bijna Energie Neutrale Gebouwen), de bekostiging van renovatie van schoolgebouwen en tot slot de prijsontwikkeling bij nieuwbouw en uitbreidingen van onderwijshuisvesting (werkelijke kosten versus normvergoeding en aannemingskosten). Voor verdere uitleg over de toepassing van PvE Frisse scholen en BENG zie de toelichting in het Raadsvoorstel. onder 3. Argumenten.

Met de wetwijziging op 1 januari 1997 zijn de programma's van eisen die betrekking hadden op 'onderhoud en aanpassen (algehele aanpassing en partiële aanpassing)' ondergebracht in de rijksvergoeding onderhoud. Met de wetwijziging per 1 januari 2015 is de totale rijksvergoeding voor onderhoud en aanpassen van schoolgebouwen overgeheveld van de gemeente naar de schoolbesturen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en de eventuele (interne) aanpassingen van de gebouwen. De gemeentelijke zorgplicht is sindsdien beperkt tot vervangende nieuwbouw en het verzorgen van voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs. De levensduur verlengende renovatie van schoolgebouwen (tussen groot onderhoud en nieuwbouw in) is daarmee een grijs gebied geworden dat (nog) niet door de rijksoverheid geregeld is.

3. Gewenste situatie

Vanwege de heersende onduidelijkheid over de wijzigingen binnen het beleidsveld onderwijs-huisvesting en de rollen en verantwoordelijkheden van de gemeente en de schoolbesturen daarin, is het van belang dat er lokaal duidelijkheid wordt gecreëerd om de in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Kindcentra Maastricht geplande Kindcentra te kunnen realiseren.

Op het moment dat de gemeenteraad instemt met het bijgevoegde raadsvoorstel kan het op 12 december 2017 voorlopig vastgestelde programma onderwijshuisvesting 2018 definitief door uw college worden vastgesteld.

Verder kan het programma onderwijshuisvesting 2019 na overeenstemming met de schoolbesturen (voeren van OOGO) aan uw college worden voorgelegd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Hoewel de schoolbesturen als opdrachtgever autonoom zijn voor de uit te voeren activiteiten heeft de gemeente hoge ambities op het gebied van duurzaamheid en energie. Zo wil de gemeente Maastricht in 2030 klimaatneutraal zijn. Het voor rekening van de gemeente nemen van de investeringskosten voor frissen scholen en BENG past in deze ambitie. Bij de uitwerking van de plannen voor nieuwbouw IKC De Heeg (ZieZo) en de uitbreiding van IKC JFK Belfort is in overleg met Ruimte-Wonen en Leefkwaliteit rekening gehouden met de vergroening om school om daarmee de hittestress tegen te gaan en op een duurzame manier met het hemelwater om te gaan.

5. Effect op de openbare ruimte

De spreiding van de geplande Kindcentra en de daarbij benodigde ingrepen qua stedenbouwkundige inpassing, veilige fietsroutes en sportvoorzieningen worden meegenomen in de Omgevingsvisie.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Met de vaststelling van het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht 2015-2024 heeft de gemeenteraad een budget beschikbaar gesteld van € 16.235.000 incl. BTW.

Met de nieuwe ontwikkelingen zoals BENG en frisse scholen en verdere prijsontwikkelingen zal het beschikbaar gestelde budget ter realisatie van het IHP ad. € 16.235.000 incl. BTW onvoldoende zijn voor de volledige realisatie.

De investeringen uit de 1^e fase van het IHP 2015-2024 ten behoeve van IKC Montessori, IKC El Habib, IKC St. Pieter zijn behoudens de afrekening van IKC El Habib afgerond. Voor IKC De Vlinderboom en IKC J.F. Kennedy is de tijdelijke uitbreiding middels de huur van tijdelijke huisvesting gerealiseerd.

Het schoolbestuur Mosalira, waaronder het IKC J.F. Kennedy valt, heeft recent aangegeven de uitbreiding/renovatie van het schoolgebouw on hold te willen zetten en te willen heroverwegen bij de actualisering van het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht (IHP). Bij deze heroverweging zullen wij ook met het schoolbestuur overleggen over de reeds gemaakte voorbereidingskosten. Ook de realisatie van het IKC De Groene Loper (1^e fase) en de IKC's Scharn en West (2^e fase) zullen worden meegenomen in de actualisering van het IHP.

In onderstaande tabel wordt weergegeven welke consequenties het doorschuiven van een aantal plannen heeft en welke financiële onderuitputting er zo ontstaat bij de realisatie van het IHP.

Planning en realisatie IHP (incl. onder uitputting)

Jaar	Locatie	Geraamde investering IHP- budget beschikbaar	Votering door Raad	Realisatie	Onderuitputting ivm doorschuiven naar actualisatie IHP	Financiering **
1^e Fase						
2015-2016	IKC Montessori	185.000	Ja, 185.000	185.000	0	Reeds geactiveerd
	IKC El Habib	4.800.000	Ja, 4.800.000	4.800.000 er moet nog afgerekend maar budget is taakstellend	0	MJIP
2016-2017	IKC St. Pieter	300.000	Ja, 300.000	300.000	0	Reeds geactiveerd
2017-2018	IKC JF Kennedy	1.500.000	Ja, 1.500.000	Nog niet uitgevoerd, budget is taakstellend*	0	MJIP
	IKC De Heeg	3.300.000	Ja, 300.000 Votering rest dmv voorliggend raadsstuk	Nog niet uitgevoerd, budget is taakstellend*	0	MJIP jaarschijf 2018
2018-2019	IKC Groeneloper	3.100.000	Nee, volgt nog bij actualisatie IHP		3.100.000	MJIP jaarschijf 2019
Totaal 1^e fase		13.185.000			3.100.000	
2^e Fase						

Collegevoorstel

2019-2021	IKC Scharn	1.200.000	Nee, volgt nog bij actualisatie IHP		1.200.000	MJIP jaarschijf 2020
	IKC West	1.850.000	Nee, volgt nog bij actualisatie IHP		1.850.000	MJIP jaarschijf 2020
Totaal 2^e fase		3.050.000			3.050.000	
Totaal		16.235.000			6.150.000	

in bovenstaande budgetten is **niet rekening gehouden met investeringen in het kader van BENG en frisse scholen. In voorliggend raadsvoorstel wordt dit aan de Raad voorgelegd voor toepassing bij IKC De Heeg.*

***voor verdere toelichting wordt verwezen naar bladzijde 137 van de programmabegroting 2019 zijnde het Investeringsperspectief.*

Vanuit het huidige IHP 2015-2024 resteert in de afronding van fase 1 alleen nog de nieuwbouw van het IKC De Heeg (ZieZo). Onderstaand zal dan ook alleen nog voor IKC De Heeg inzichtelijk gemaakt worden wat er extra benodigd is voor de investeringen in het kader van BENG en Frisse scholen.

Via het Programma Onderwijshuisvesting 2017 is in nauwe afstemming met de bredere planvorming van de Heeg, besloten dat in de wijk De Heeg een nieuw Kindcentrum zal worden gebouwd aan de Borghaag. Hiervoor is een voorbereidingskrediet ad. € 300.000 beschikbaar gesteld via het IHP 1^e fase.

Met dit voorbereidingskrediet is vooronderzoek gedaan, dat heeft opgeleverd welk investeringsbudget er vooralsnog benodigd is. In het IHP is nog een restant investeringsbudget voorzien van € 3,0 miljoen. Middels bijgevoegd raadsvoorstel wordt aan de gemeenteraad voorgesteld om dit krediet te voteren conform IHP 2015-2024.

Er zal apart bij het College en de raad worden teruggekomen voor de totale planontwikkeling De Heeg incl. de totale financiering.

De kosten van het Programma van Eisen Frisse Scholen bedragen nu en in de toekomst genormeerd € 191 per m² en voor de investeringen ten behoeve van BENG wordt een genormeerd bedrag van € 203 per m² gehanteerd. Een inschatting van toekomstige kosten bij toepassing van Frisse scholen en BENG is pas te maken bij vaststellen van de actualisatie van het Integraal

Huisvestingsplan Kindcentra die voor de zomervakantie wordt verwacht en is afhankelijk van de toekomstige huisvestingsopgave die daaruit voortvloeit.

Tevens zal er bij het project “Op weg naar de Kaderbrief 2019” deelproject investeringen, teruggekomen worden op het benodigde budget voor de actualisatie van het IHP.

Indien de Raad instemt met het voorstel Frisse scholen zal dit als uitgangspunt bij het actualiseren van het IHP meegenomen worden, naast de dan wettelijke verplichte toepassing van BENG met ingang van 2021.

In de Programma onderwijshuisvesting 2018 is in de paragraaf financiën al een raming opgenomen voor de geschatte meerkosten in het kader van BENG en frisse scholen. De opgedane (financiële) ervaringen bij de eerdere projecten zullen worden meegenomen bij de actualisatie van het IHP.

Voor het IKC ZieZo in De Heeg betekent de toepassing nu bij een oppervlakte van 2.212 m² nieuwbouw een extra investering van € 422.500 voor Frisse Scholen en € 449.000 voor BENG. De totale extra investering in het kader van BENG en frisse scholen bij IKC ZieZo bedraagt daarmee € 871.500.

Voorgesteld wordt om aan de gemeenteraad voor te leggen, het extra benodigd budget voor IKC de Heeg te financieren uit de ontstane onder uitputting (vanwege het doorschuiven van een aantal IKC's naar de actualisatie van het IHP) in de IHP gelden. Daarnaast wordt er voorgesteld om aan de gemeenteraad voor te stellen om er mee akkoord te gaan, dat het totale bedrag dat daardoor als onder uitputting in de 1^e en 2^e fase resteert, gereserveerd blijft voor het te actualiseren IHP.

9. Aanbestedingen

Conform de in de verordening opgenomen bepalingen dienen de schoolbesturen zich te houden aan de in de gemeente Maastricht geldende aanbestedingsregels, inclusief duurzaamheidscriteria. Bij Europese en openbare aanbestedingen worden de schoolbesturen desgevraagd vanuit de gemeente door VIA of SSC-ZL ondersteund in de procedure.

10. Participatie tot heden

Er is voortdurend ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest tussen gemeente en schoolbesturen en daar waar nodig met Kinderopvangorganisaties.

11. Voorstel

1. De gemeenteraad voorstellen om in afwijking van de Verordening Voorzieningen OHV Maastricht 2017, de investeringen bij de realisering van Bijna Energie Neutrale Gebouwen (vooruitlopend op wetgeving per 2021) en bij de renovatie van schoolgebouwen voor

rekening van de gemeente te nemen (principebesluit), onder de voorwaarde dat schoolbesturen een bijdrage leveren in deze investeringen vanuit hun besparingen in de exploitatie als gevolg van de gemeentelijke investeringen in het verduurzamen van schoolgebouwen;

2. De gemeenteraad voorstellen de investeringen voor het Programma van Eisen Frisse Scholen voor rekening van de gemeente te nemen (principebesluit) ondanks het feit dat dit geen wettelijke verplichting is doch slechts een handreiking/advies;
3. De gemeenteraad voorstellen, na uitdrukkelijk akkoord op beslispunten 1 en 2, het restant investeringsbudget voor IKC De Heeg ad € 3 miljoen, aangevuld met de extra investeringen voor BENG en frisse scholen ad € 871.500 beschikbaar te stellen ter uitvoering van IKC De Heeg (Ziezo). De hierdoor mogelijke tekorten voor de resterende onderdelen van het IHP worden meegenomen in de actualisatie van het IHP;
4. De gemeenteraad voorstellen om toepassing Frisse scholen en BENG mee te nemen bij de eerstvolgende wijziging van de Verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting Maastricht;
5. De gemeenteraad voorstellen om alle investeringen voor BENG en Frisse scholen samen met de bijdragen van de schoolbesturen mee te nemen in de totale actualisatie van het IHP bij de kaderbrief 2019. Samen met deze actualisatie zullen alle investeringen integraal afgewogen/heroverwogen c.q. geprioriteerd worden.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Bij besluitvorming conform voorstel door de gemeenteraad zullen de on-hold gezette ontwikkelingen en daartoe benodigde onderhandelingen met de schoolbesturen over de bekostiging daarvan terstond hervat worden om zo snel mogelijk tot realisatie van de in het IHP beschreven ontwikkelingen te komen.